

čuje, ne bode nič iz tega, kajti »drobiža« ni za to: v Brnu so imeli lani enako streljanje in preostalo jim je 60.000 fl. dolga in pa spomin, ne znamo pa, je-li ta vreden toliko denarja.

**Kranjsko.** V Ljubljani so osnovali »podporno društvo za obrtnike« in je bila to srečna misel. Na čelu društva so zanesljivi katoliški možje. Nas pa ne osolpne, če dobimo k malu novico, da osnuje tudi napredna stranka enako društvo. Pri Kranjcih je že tako in kaj čudo, če tudi tokraj Save niso »naprednjaki« mogli spati, dokler si niso pripravili orožja, da se lahko začne tudi pri nas bratomorska vojska! — Slov. gledišče bode v Ljubljani dne 22. januarja posebno sijajno, ker pride tje tudi več gospóde iz naše, štajarske dežele. Kdor premore lahko stroške, njemu brž ne bode žal, če se pridruži.

**Primorsko.** V Gorici je sicer redko kedaj snega, letos pa ga imajo ondi obilo. — V Ločniku pri Gorici imajo v kratkem občinske volitve, ravšajo pa se med seboj tudi ondi liberalci in katoliški možje. Liberalne nésnagè pač ne manjka nikjer, celo po vaséh človek naleti na-njo. — V Trstu bi radi laško vseučilišče in začetek je za-nj že storjen, kajti Nemeč-Lah, posl. Burgstaller, je daroval za-nj 100 fl. To pa je nekaj!

**Hrvaško.** Predččeranjim je pričel sabor ali deželni zbor v Zagrebu svoje delovanje. Kaj bode sklenil, čemo videti a ni treba, da pričakuje človek Bog zna, kaj od njega! — Nadškof postane neki vendar-le korar Haudek: da je madjarska vlada za-nj, to nam ga opiše dovoljo.

**Ogersko.** Madjari ne dajo mirú in čéjo, da svitli cesar napravi posebno skupino uradnikov na svojem dvorei — madjarski oddelek. Ne vemo, ali privoli svitli cesar v to, toliko pa je gotovo, da ga ni treba. — V državnem zboru se pretresuje načrt postave, ki prepové narejanje vina in se ve, da se bolj prodajanje. Največ tacega vina se prepravlja pa ravno v kletéh madjarskih judov in bode torej težko kaj iz te postave.

### Vunanje države.

**Rim.** V nedeljo je bilo pri sv. očetu Leonu XIII. kacih 500 otrok iz mesta častit jim k njih »zlati škofovski maši«. Sv. oče so dali vsakemu otroku svetinjico za spomin. Jako ganljivo je bilo gledati toliko krdele nedolžnih otrok in sredi njih sivolasi starček, namestnik Kristusov!

**Italija.** Nova postava nalaga jako visoko kazen tistim, ki ne marajo poroke pred posvetno oblastjo in župnik, ki poroči take v cerkvi, pride še za to lahko v zapor. Tako hoče framasonstvo in brž ko ne mu obvelja v državnem zboru.

**Francija.** Stvari s »panamsko rabuko« stojé za republikance jako slabo, kajti največje glave republikancev so v vrsti onih, ki so dali svoje glase za — denar. Več prejšnjih in tudi nekaj sedanjih ministrov je krivih zločina in sedaj so odstopili ter ima minister Ribot sestaviti novo ministerstvo.

**Anglija.** Sedaj je že vendar-le gotov načrt za postavo, ki daje nekaj pravic katoliškim Ircem. Gladstone pa še mora vse sile napeti, če hoče, da mu načrt obvelja v ministerstvu in potem v državnem zboru. Ne smemo še po takem reči, da bode tudi iz načrta kedaj postava.

**Nemčija.** Volilni red se spremeni in sicer tako, da se delijo volilci v tri razrede in se ve, da se godi volitev po davkih in višji ko so davki, kar jih človek plača, v višjem je potem tudi razredu. V prvem bode najmanj volilcev, pa največ glasov in v zadnjem največ volilcev, pa najmanj glasov: tako je vse v redu! — V Württemberskem kraljestvu je treba večjih davkov in

sicer najbolj zavoljo vojaštva. Ljudje so nevoljni, toda pomagati si ne vedó, treba jim bode pač biti varčnim.

**Rusija.** Kjer ni prave vere, tam tudi ni pravice. V ruski državi imajo v dveh deželah Nemce, in sedaj dela tamošnja vlada na to, da se nemški otroci poučujejo samo v ruskem jeziku. To je krivica in obsodimo jo ravno tako, kakor obsodimo našo državo, ako slovenske otroke sili v nemške čevlje. Dobrega pa iz take sile ne more priti nikjer, tudi v mogočni Rusiji ne.

**Rumunija.** Kralj Karol nima otrok in vsled tega je njegov brat, princ Ferdinand, kedar do tega pride, njegov naslednik. Te dni je bila njegova poroka v nemškem mestu Sigmaringen z neko angleško princesinjo. Slovesnosti so bile pri tem velike, tudi nemški cesar je bil v pričo.

**Srbija.** Odkar je vlada v rokah liberalcev, izvršijo se tudi po vseh mestih volitve v občinske zastope za liberalce srečno. Povsod pa ne gladko, kajti v dveh, treh mestih so se volilci stepili do krvi. Sila ni mila.

**Turčija.** Sultan Murad ima zvite ministre in tako se izvije on večkrat iz hudih stisk. Tudi sedaj, ko nima denarja, da izplača vojaštvo in vojno odškodnino Rusom, napravili so tako, da dobijo vojaki nekaj plačila, Rusi pa imajo tolažbo, da kedaj dobijo denar in vendar so vsi s tem zadovoljni. Kako je bilo to mogoče, pa nam ni znano.

**Afrika.** V Egiptu so imeli gostijo in ženil se je strijec khedijev Muot paša. Celih osem dnij je trpelo gostovanje. Druge nesreče pa pri tem ni bilo.

**Amerika.** V Novem Yorku, v severni Ameriki, stavijo cerkev, kateri ne bode, kedar bode gotova, na svetu »glihe«. Tako velika in lepa bode — za 20 milj. dolarjev. Pridige bodo v njej lahko v enem času, vsaj v sedmerih jezikih. Vse v njej bode ameriškansko.

## Za poduk in kratek čas.

**Dolga nit, ali kako se je za Slovence potreben prostor dobil.**

Pred tisoč tri sto leti je po naši domovini hudo vrelo. Med Savo, Dravo in Donavo so se poganjali divji, plena željni narodi, izmed katerih so se po svojej silovitosti Gepidi in Longobardi najbolj odlikovali. Leta 565 so pa bili Gepidi od Longobardov v krvavem boju premagani in popolnoma pokončani. Kunimund, kralj Gepidov, je namreč Alboinu, longobardskemu kralju, odrekel roko svoje cvetoče hčerke Rozamunde, ki tudi sama za silovitega ženina ni marala. Alboin je privihral vsled tega s svojimi Longobardi in je Gepide popolnoma potolkel, kralju Kunimundu je pa sam s svojo roko glavo odsekal. Potem je ukazal možgane iz odsekane glave vzeti in pa kožo z lobanje olupiti, črepinjo pa tako prirezati, da je bila skledici podobna. Rekel je, da si hoče iz Kunimundove črepinje narediti kozarec z zlatom okovan in pa o svečanostnih priložnostih iz njega piti. Kakor je divjak rekel, tako je tudi storil. To je bilo pač žalostno ženitovanje, katero je zdaj Alboin z ujeto Rozamundo obhajal. Vse se je treslo pred groznim Alboinom, tudi Rimci v rodovitni Italiji so pred njim trepetali. Zanašali so se le še na svoje trdno obzidje in pa na svojega slavnega vojvodo Narzesa, ki je pred nekoliko leti Gote popolnoma premagal, ko so se bili čez Alpe v Italijo privallili. Prišla je pa vmes zamera, iz zamere pa za Italijo strašna nesreča, ki je Rimcem vse upanje podrla.

Italija je spadala tedaj pod carigrskega cesarja Justina II. Njegovej ženi, cesarici Sofiji, je do Narzesa

mrzelo in umislila si je nekaj, o čemer nam pripoveduje zgodovinar Longobardom, Pavel Warnefried (Historia Longobardorum II. 5) tako-le: Osemdesetletnemu vojvodi Narzesu je poslala v Rim preslico, kodeljo prediva pa žensko krilo z naročilom, naj odloži meč in sulico, pa naj med klepetuljami kolovrat poganja. Narzesa je cesaričina ošabnost hudo spekla in za to njej je poslal v Carigrad odgovor: »Dobro, spredel bom iz tega-le prediva dolgo nit, tako dolgo, da cesarica ne bo mogla najti njenega konca in kraja«. — Zdaj je naložil Narzes na voz najboljšega rimskega vina, (in kako omamljiva je sladka zimsko črnina!) in pridjal je obilo najlepših in najboljših pridelkov italijanskih in poslal dragoceni tovor plenaželjnemu Alboinu v posavske kraje in ga je prijazno povabil, naj poskusi sladko kapljico, če mu bode ugajala, naj se le kar proti Italiji vzdigne, kjer je take in še boljše pijače obilo dobiti. Ko je Alboin črnino poskusil, je pač gotovo rekel: »Kaj takega še pa v mojih ustih ni bilo!«. Poskušali so tudi njegovi vojskovodje in prikimavali so mu in začeli so gotovo trkati in veselja poskakavati, kakor je bila njihova navada. Le malo časa je še preteklo in v sedanji Moravski deželi, po Ogerskem in za Savo in Dravo je bilo vse živo, kakor v mravljinjaku — Longobardi so se vzdignili iz svojih sedanjih selišč in leta 568 prihru-meli v Italijo. Od Longobardov zapuščene prostore so zasedli naši predstariši, takrat še paganski Slovenci, katerim ni bilo mar za krvave boje, pač pa so začeli polje orati, vinograde obdelovati in po širokih ravninah so pasli črede svoje. Tako je Narzes spredel dolgo nit, s katero je Longobarde v Italijo potegnil in pa Sloven-cem potreben prostor naredil.

Zdaj bi lahko sklenil. Pa to Vas še menda skrbi, kako se je kaj kraljičini Rozamundi v rodovitni Italiji godilo? Slabo, prav slabo! Kako bi zamogla srečna biti na strani morilca očeta svojega, predragega očeta Kunimunda, iz katerega črepinje je divjak Alboin pri slavnostnih obedih v pričlo svoje žene italijansko črnino srkal. Do vrha je pa prikipela njena žalost leta 572. Takrat je Alboin po triletnem trudapolnem upiranju mesto Pavijo premagal in obhajal je zdaj sijajno zmagoslovje. Pri svečanostnem obedu je pijan sreče in vina posilil Rozamundo, da je morala piti vino iz črepinje očetove. Zdaj je jela kraljica same jeze divjati. Sladkaka se je oprodi, ki je Alboinovo orožje nosil in hranil, in obljubila mu je svojo roko, in pa kraljevo krono, če njej pomaga grozovitega Alboina ubiti. Oproda Helmih je rad privolil, češ, kaj takega se mi zopet tako hitro ne ponudi. Ko se je Alboin enkrat pijan ulegel, se je prikradla za njim v spalnico tudi Rozamunda in je pobrala vse orožje, kar ga je v spalnici po klimih viselo. Ko je bilo orožje poskrto, plane Helmih nad spečega kralja in ga pri pričlo ubije. Pa Rozamundi prešestnici in Helmihu morilcu ni bilo dalje med Longobardi obstati; bežala sta v trdnjavo Raveno, kjer se je cesarski vojskovodja Longin takoj ujel v zanjke še vedno lepe Rozamunde. Pregovoril njo je, naj Helmih zastrupi in njemu roko poda. Rozamunda je storila, kakor je Longin svetoval. Helmih je pa strup v vino spoznal, ko je kupico do polovice izpil; zbral je še svoje zadnje moči in je nesrečno Rozamundo po sili zalil s strupom, katerega je njemu namešala — in tako sta stopila oba v tistem trenutku pred ostro sodbo božjo.

Dr. Jož. Pajek.

**Smešnica.** Neki »Südmarkovec« v Laškem trgu obišče vsaki dan krčme zaporedoma, naj bi svoje vedno suho grlo s kozarcem vina ali pive »pofajhtal«, seveda na troške kacega dobrohotnega kmeta iz okolice. Tako naleti tudi necega dne v gostilni »cum pemišen oxen-

na Korenovega Franceta, vrlega kmeta iz Šent-Jedertske fare ter ga, ko izprazni polni kozarec črnine, tako-le nagovori: »Ti Franc, vejš, zdaj imamo pa mi v Laškem še bolj fajn šolo, ko vi Šent-Jedertčani!«. — »Te-te hudiman,« pravi Korenov France, »lahko se vi purgarji bahate z vašo nemško šolo, ko ste jo od nemškega šulvereina sfehtali; mi smo pa morali našo šolo z lastnimi groši plačati! — Veš ti, Zolar, kaj? Zdaj pa se »Südmarkovec« naprosite, naj za vas purgarje, kateri ste tako-le bolj nemčurske korenine, iz starega gradú pod Humom »norenhaus« napravijo; boš pa ti lahko za »derehtarja« notri, ker nimaš družega opravka«. — Zolar hitro pograbi svojo kapico ter jo popiha, kakor veter iz krčme.

## Razne stvari.

(Potrjenje.) Nj. veličanstvo svitli cesar je potrdil izvolitev vlč. g. Antona Hajšek, dekana v Slov. Bistrici, za načelnika in g. dr. Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, za namestnika v okr. zastopu Slov. Bistrice.

(Volilni shod.) Sinoči je bil volilni shod za volilce g. dr. Gustava Kokoschinegg, drž. poslanca za mesta in trge ob Dravi, v Götzovi dvorani v Mariboru. Ni bilo podobe, da je slišalo veliko volilcev glas svojega poslanca.

(Učiteljstvo.) V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je izšel »Popotnikov koledar« za leto 1893. Urednik mu je g. M. Nerat, učitelj na slov. šoli v Mariboru. Cena koledarju je 1 gld. 30 kr. s pošto vred. Temu koledarju ni treba hvale: kdor ga enkrat kupi, ne opusti ga iz lahka v prihodnjem letu.

(Darilo.) Gosp. Vincenc Ježovnik, župan Velenjski, daroval je družbi sv. Cirila in Metoda prvih 20 kron. Za to blago daritev bodi mu presrečna zahvala! Da bi iskrenega rodoljuba narodnjaki gorko posnemali!

(Šola.) Svitli cesar je daroval za novo šolsko poslopje pri Sv. Jerneji blizo Konjic 200 gld. iz lastnega premoženja.

(Mitnica.) V Tešnji vasi v Savinjski dolini je od novega leta sem nova mitnica in voznikom na desnem bregu Savinje bode poslej treba troje mitnic plačati, ako gredó v Celje. Tega je pa že vendar-le preveč!

(Občine.) V Mariborskem okraji je 78 občin in izmed njih jemlje občinskih doklad 30 več, kakor lani, 17 manj in ostale so zadovoljne z lansko doklado. Največjo doklado jemlje trg Št. Lovrenc na Kor. železnici, namreč 50 odstotkov, najmanj pa Bohova pri Hočah, ker ne jemlje nobene.

(Družba sv. Mohorja) je izdala »Ant. Janežičev slovensko-nemški slovar«. Le-ta je tretji natis in ga je predelal prof. Franc Hubad, c. kr. gimnazijski profesor v Gradci. Njegovo obširno in zvesto delo se hvali samo ter stane slovar s pošto 3 gld. 65 kr., če se vzame v usnje zvezan, sicer pa 3 gld. 15.

(Društva.) V odbor bralnega društva »Eдинost« v Središčji bili so pri občnem zboru voljeni ti-le gospodje: Josip Šinko, gostilničar — načelnik; Anton Kosi, učitelj — tajnik; Makso Robič, trgovec — denarničar; dr. Josip Spešič, zdravnik; Martin Čulek, poštar; Pavel Unger, nadučitelj; Ivan Kolarič — odborniki. — Bralno društvo na Cvenu priredi dne 22. t. m. letni občni zbor ob 3. uri popoldne v šoli z običajnim vspreodom. — Bralno društvo na Poni k vi ima v nedeljo 15. t. m. svoje zborovanje in po zborovanju prosta zabava.

(Zmrznila) je v noči 17. decembra Kat. Vrečko, 80 let stara beračica iz Jurkloštra. Našli so jo v jutru na bregu Savinje pri Laškem.